

Politik Bilim

7'nci Çerçeve Program...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>

AB 7'nci Çerçeve Programı'na Türkiye'nin katılmasını resmîleştiren mutâbakat zaptının, 1 Haziran 2007'de Brüksel'de, Türkiye'nin AB Dâimi Temsilcisi Büyükelçi Volkan Bozkır ile Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürü José Manuel Silva Rodriguez tarafından imzalanmış olması siyâsî gündemin yoğunluğu nedeniyle olsa gerek, kamuoyunda pek fazla yankı uyandırmadı. Oysa 53,2 Milyar Avro'luk bütçesi ile uluslararası ortak araştırmaları destekleme konusunda yalnızca AB'nin değil dünyanın en geniş kapsamlı programı olan 7'nci Çerçeve Program'a Türkiye'nin katılması önemli bir olaydı.

Çerçeve programlara katılma konusunda akademi dünyamızda tam bir mutâbakatın olmadığı ve bazı akademisyenlerimizin katılmaya karşı çıktıkları biliniyor. Karşı çıkanların ileri sürdükleri en önemli dayanak 6'ncı Çerçeve Program'a da katılmış olan Türkiye'nin programa yaptığı finansman katkısı ölçüsünde başarı gösterememesi. Aslında, bunun böyle olacağı 6'ncı Çerçeve Program'a katılma kararı alındığında bilinmekteydi. Çünkü bu programlara yeni katılan her ülke başlangıçta katkı payı oranında fayda sağlayamamıştı ve bu, öğrenmenin bir bedeliydi. Ama, açık kâplilikle söylemek gerekir; eğer Türkiye, bu programdan destek almak üzere proje başvurusunda bulunan akademisyenlerine, sanayi kuruluşlarına yardımcı olma konusunda, örneğin, tek tek üniversitelere kadar inen, yönlendirici, etkin mekanizmalar kurabilseydi sağlayacağı fayda çok daha büyük olabilirdi.

6'ncı Çerçeve Program'da iyi kötü bir deneyim yaşadık. Türkiye bu deneyimi değerlendirip gerekli dersleri çıkararak mı 7'ncisine katılma kararı aldı? Bu konuda da ne yazık ki, olumlu şeyler söylemek mümkün değil. Örnek mi? Başka ülkeler, 7'nci Çerçeve Program'ın hazırlanması sürecinde ellerinden geldiğince bu işin mutfağında yer alarak programın içeriğini kendi lehlerinde oluşturma çabasını gösterirken Türkiye'nin konuyla ilgili kurumlarının bu süreçte yer alma imkânlarını kullanmadıkları ve Türkiye'den doğru dürüst herhangi bir görüşün iletilmediği biliniyor. Bir programın oluşum sürecine katılmak, o programa zamanında hazırlanmak demektir ve sonuçta sağlanacak fayda da ancak bu şekilde artırılabilir. Sözün kısası, Türkiye 7'nci Çerçeve Program'a da zamanında hazırlık yapmadan giriyor. Buna rağmen, alınan ve artık resmîleşen katılma kararının Türkiye açısından olumlu olacağını düşünüyorum; tabii bu programı tam bir meydan okuma alanı olarak doğru algılar ve bu meydan okumayı kabûllenip bilim ve teknoloji alanında üniversitemizle, sanayimizle bizim de bir şeyler yapabileceğimizi gösterme iddiasıyla yola çıkarsak ve iyi örgütlenebilirsek...

Kestirmeden söyleyeyim. 7'nci Çerçeve Program kapsamında desteklenecek ortak araştırma konuları Türkiye'nin geleceği açısından da yaşamsal önemdedir ve ister akademi ister sanayi dünyasından olsun, bizim araştırmacılarımızın da bu konularda yetkinleşmesi şarttır. Bu konulardaki araştırmalarda yer almak için çaba gösterdiğimizde ve yeterince yer almayı başardığımızda araştırma alanında mükemmelleşmenin ve araştırma sonuçlarından yararlanmanın ötesinde başka kazanımlarımız da olacaktır: Uluslararası düzeyde kabûl edilebilir proje üretme pratiğimizi geliştireceğiz. Akademisyenlerle sanayi kesiminden araştırmacılar (üniversite ile sanayi) arasında, farklı üniversitelerden akademisyenler ve farklı sanayi kuruluşlarından araştırmacılar arasında ortak proje yürütme disiplini edinip geliştireceğiz... Ama yineleyeyim; bütün bunlar bu işe baştan iddialı ve iyi örgütlenerek girmeye bağlı. Gelecek hafta size bu iddia alanıyla ilgili olarak kafalarda düğümlenen sorulara

yanıt veren bir kitaptan söz edeceğim. Adını şimdiden vereyim: **A New Deal for an Effective European Research Policy: The Design and Impacts of the 7th Framework Programme.** Springer tarafından yayımlanan (2006) bu kitabın baş editörü Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Direktörlüğü'nde kilit bir konumda bulunan Prof. Dr. Uğur Müldür...

CBT. 29 Haziran 2007